

Näringsdepartementet

103 33 Stockholm

YTTRANDE ÖVER LANDSBYGDSKOMMITTÉNS
SLUTBETÄNKANDE SOU 2017:1, SVAR SENAST 2017-03-22
Er beteckning: N2017/00222/HL

SAMMANFATTNING

En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder

Att finansiera delar av förslagen genom en översyn av reseavdraget är klokt och Länsstyrelsen delar uppfattningen att avdraget ska vara avståndsbaserat.

Paketet med åtgärder som riktas till 23 kommuner i norra och mellersta Sverige är bra men bör även riktas till glesare områden i södra Sverige.

Länsstyrelsen vill lyfta fram potentialen i livsmedelsstrategin och skogsprogrammet så att den tänkta betydelse, för näringsliv och företagande, blir mer synligt i de 75 förslagen.

Digital kommunikation och transportinfrastruktur

För att nå en god bredbandstäckning är det viktigt att regionerna och länsstyrelserna tätt samverkar och samordnar arbetet med såväl upphandling som i kontakter med externa aktörer.

Kompetensförsörjning

Det är angeläget att stärka utbildningskedjan från universitet och högskola till kunskapscentra och de mindre universiteten behöver ytterligare anslag för att stärka kvalitén på forskning och utbildning. Detta för att öka deras attraktivitet och stärka kapaciteten att förse landsbygdens företag med kvalificerad personal.

Samhällsplanering och bostadsbyggande

Kommunens översiktsplan måste bidra till en helhetssyn på kommunens långsiktiga mark- och vattenanvändningen och där stad och land finns i samverkan.

Länsstyrelsen ser det som viktigt att kommunerna arbetar med de nya riktlinjerna för bostadsförsörjning och tar fram ett bostadsförsörjningsprogram. En utredning om särskild långivning för bostäder på landsbygden är också angelägen.

Statens närvaro i landsbygderna

Statens närvaro i landsbygderna med arbetsplatser, service och polis bör ha högsta prioritet.

Styrning och organisering av landsbygdspolitiken

Det är för Länsstyrelsen glädjande att kommittén ser länsstyrelserna betydelse för den statliga samordningen i samband med landsbygdens utveckling. Länsstyrelsen är positiv till att samordna statliga myndigheter, och till landsbygdsdelegationer. Det är då viktigt att landsbygden vägs in i myndigheternas övriga politikområden och övergripande uppdrag. Länsstyrelsen har också en tydlig regional förankring inom princip alla politikområden som ryms inom Länsstyrelsens verksamhet, vilket gör det självklart och logiskt att det är länsstyrelserna som hanterar landsbygdsprogrammet.

En översyn av länsstyrelsernas finansiering i syfte att öka förvaltningsanslagets andel av finansieringen, och med en minskning av antalet finansieringskällor, är både välkommet och framsynt.

Civilsamhället utvecklar landsbygderna

Länsstyrelsen betonar att den för Jordbruksverket föreslagna samordningen, för att utveckla nätverk mellan landsbygdsutvecklare i kommuner och regioner, måste ske i en samverkan med länsstyrelserna.

Det är självklart att leader-metoden bör tillämpas rikstäckande och att länsstyrelsens roll med fördel kunde förstärkas i genomförandet av leader.

LÄNSSTYRELSENS SYNPKTER PÅ LANDSBYGDSKOMMITTÉNS SLUTBETÄNKANDE

Författningsförslag

Länsstyrelsen tycker att det är bra att man i instruktionen till de berörda myndigheterna vill förstärka fokus på de landsbygdspolitiska målen. Utöver det har Länsstyrelsen några synpunkter på kommitténs författningsförslag.

1.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:1464) med instruktion för Statens jordbruksverk för att förslaget om en förordning om nationellt mål för landsbygdspolitiken ska bli effektivt är det betydelsefullt att Jordbruksverket har tillräckliga resurser för att leda ett sådant arbete. Detta är en slutsats Länsstyrelsen drar utifrån genomförandet av landsbygdsprogrammet. Eftersom de nationella målen för landsbygdspolitiken har en stor bredd och omfattning bör enligt Länsstyrelsens uppfattning den myndighet som får samordningsansvaret också ha en stor och bred kompetens långt utanför dess ordinarie verksamhetsfält. Jordbruksverket har i dag en mycket god kompetens på många områden men när det kommer till bl.a. horisontella teman som exempelvis jämställdhet, integration, mänskliga rättigheter m.m. så kan sakkunskapen behöva förstärkas.

1. En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder

1.4 Mål för en sammanhållen landsbygdspolitik. Länsstyrelsen föreslår att implementering av livsmedelsstrategin blir ytterligare ett delmål i den sammanhållna landsbygdspolitiken. Utöver att livsmedelsstrategin ska stimulera tillväxt och sysselsättning så finns ju ambitionen att öka produktionen av livsmedel och därmed självförsörjningsgraden. Det finns också klimat och miljömässiga skäl för att lyfta fram livsmedelsstrategin.

Länsstyrelsen delar i övrigt kommitténs syn i att landsbygdens befolkning ska ha samma förutsättningar som den mer urbana befolkningen, men också kommitténs uppfattning att landsbygden har stora förutsättningar för tillväxt, ökad sysselsättning och en positiv befolkningstillväxt. Länsstyrelsens uppfattning är att en sammanhållen nationell landsbygdspolitik är ett viktigt svar på förutsättningen för en levande och välmående landsbygd. Där utöver är det också centralt att ett landsbygdsperspektiv genomsyrar övriga politikområden för att landsbygdens utveckling ska få ett verkligt genomslag.

I övrigt anser Länsstyrelsen att Kommitténs såväl övergripande mål som delmål i stort är väl genomtänkta. En grundförutsättning för genomförandet av en långsiktig landsbygdspolitik är då att inte de resurser som sätts av för utveckling av landsbygden betraktas som en börda av kostnader utan investeringar som ger en ökad produktion och fler arbetstillfällen samt ökade intäkter över tid.

Kommitténs förslag att finansiera delar av genomförande genom en översyn av reseavdraget tycker Länsstyrelsen är väl värt ett övervägande och delar helt uppfattningen att utgångspunkten bör vara att avdraget ska vara avståndsbaserat.

2. Näringsliv och företagande

Länsstyrelsen bedömer att kommitténs analys och förslag om näringsliv och företagande är väl genomarbetat och genomtänkt, inte minst förslagen om förnyelse och innovationer, men vill ändå trycka extra på några områden:

2.3 Näringsliv och företagande i en sammanhållen landsbygdspolitik – överväganden och förslag Länsstyrelsen anser också att ett utökat fokus på företagens ägare- / generationsskiften och personalförsörjning borde bli tydligare i förslagen. Många lönsamma mindre företag försvinner när ägaren pensionerar sig p.g.a. olika svårigheter kring övertagandet. Det kan röra sig om ägarens vilja att överlåta, prisbild och brist på potentiella övertagare. Även svårigheterna i att hitta personal med rätt kompetens till landsbygdens företag förtjänar en tydligare plats i förslagen.

Länsstyrelsen vill i detta sammanhang särskilt lyfta fram potentialen i livsmedelsstrategin och skogsprogrammet så att dess tänkta betydelse för näringsliv och företagande blir mer synligt i de 75 förslagen.

Unga och invandrares möjlighet till sysselsättning på landsbygden ska också vägas in i när landsbygden ska utvecklas i positiv riktning. Här kan särskilt understrykas vikten av att nya svenskar snabbt får tillräckliga kunskaper i språk m.m. som underlättar ett tidigt intåg på arbetsmarknaden.

2.3.2 Förnyelse och innovationer. Det är bra att man i förslagen är tydlig med att det behöver utvecklas innovativa lösningar och produkter för en snabbare omställning till biobaserad samhällsekonomi men här saknas ett förslag om utveckling av övriga produkter från skog- och träföretagen. Med tanke på skogens stora betydelse för Sveriges ekonomi och det pågående arbetet med ett nationellt skogsprogram och skogsstrategier på regional nivå så bör detta område lyftas ytterligare. Både möjligheterna med innovationer och mer traditionell produktion är viktiga områden att förstärka. De miljömässiga fördelarna med att bygga i trä kan också med fördel synliggöras i förslagen.

2.3.4 Näringslivspaket till kommuner med extra stora utmaningar. Paketet med åtgärder, som förstärker varandra, och som ska riktas till 23 kommuner i norra och mellersta Sverige är viktigt men bör även, åtminstone delvis, riktas till glesare områden i södra Sverige anser Länsstyrelsen. Inte minst den föreslagna 100-procentigt utbyggda digitala infrastrukturen, men också omlokalisering av statliga jobb samt innovations- och exportfrämjande insatser är nödvändiga för en positiv utveckling i vissa glesa områden.

3. Digital kommunikation och transportinfrastruktur

3.1.1 Stora behov av bredbandsutbyggnad i landsbygderna. Länsstyrelsen delar kommitténs bedömning att modeller och stödformer kan behöva förändras framöver för att fullt ut nå de mål om bredbandstäckning som har slagits fast i den nationella bredbandsstrategin. När möjligheterna är uttömda vad gäller marknadsmässig utbyggnad och utbyggnad utifrån den stödmodell som tillämpas i dagsläget, bör en modell som bygger på upphandlad utbyggnad övervägas.

3.1.2 Fullborda bredbandsutbyggnaden med innovationsupphandling till 2025. Den modell för upphandling som kommittén skisserar involverar en rad aktörer som har olika roller i processen. I det fall som upphandlingen ska ske inom ramen för Landsbygdsprogrammets stödmöjligheter, är det naturligt att Jordbruksverket, i egenskap av förvaltningsmyndighet för programmet, ges i uppdrag att utforma inte bara stödet utan också att ta fram riktlinjer för upphandlingen. Detta ska naturligtvis ske i nära samverkan med Post- och telestyrelsen. Det är också naturligt att, som kommittén föreslår, det är länsstyrelsen som ansvarar för genomförandet av upphandlingen och att detta sker i samverkan med regionen. Kommittén föreslår emellertid vidare att det är regionen som ska utgöra kontaktpunkt gentemot upphandlad aktör. Regionerna ska naturligtvis ha kontakt med upphandlad aktör i det som faller inom bredbandskoordinatorernas ansvarsområde som samordningsfrågor och frågor av

strategisk betydelse. Emellertid kommer det med all säkerhet finnas ett stort behov av direktkontakt även från länsstyrelsernas sida, inte minst i stödtekniska frågor. Sådant kan svårligen förmedlas via regionen.

Länsstyrelsen har noterat att det runt om i länet finns ett behov av kompletteringsanslutningar i redan befintliga nät. Dessa projekt är i nuvarande stödsystem och med de begränsade medel som står till förfogande inte är av tillräcklig omfattning för att kunna konkurrera med fullskaliga projekt. Det är dock viktigt att även dessa anslutningar kan komma tillstånd på rimliga ekonomiska villkor. Frågan är om det är möjligt att inordna även dessa anslutningar i en generell upphandling eller man måste överväga en särskild modell för dessa.

Kommittén föreslår att 300 Mkr årligen ska fördelas till länen i avvaktan på en ny period i landsbygdsprogrammet. Länsstyrelsen välkomnar utfästelser om att medel ska tillföras kontinuerligt. Ovissheten kring om, hur och när nya bredbandspengar tillskjuts gör, tillsammans med missnöje med stödsystemets utfall, att föreningar tröttnar på att vänta och försöker överlåta sina ansökningar till kommersiella och kommunala aktörer.

Avvecklingen av kopparnätet blir nu påtagligt för allt fler och det finns en viss frustration i drabbade områden över bristen på samordning och att prioritering av projekt i Landsbygdsprogrammet inte är möjligt utifrån detta förhållande.

3.2 Säkerställ transportinfrastrukturen i landsbygderna En väl underhållen transportinfrastruktur bör ha hög prioritet för en positiv utveckling av landsbygden anser Länsstyrelsen.

4. Kompetensförsörjning

Länsstyrelsen delar kommitténs uppfattning om att kompetensförsörjning är en av hörnstenarna för tillväxt och utveckling på landsbygden. Det är särdeles angeläget att stärka hela utbildningskedjan från universitet och högskola till kunskapscentra.

4.1 Betydelsen av närhet och möjligheter till högre utbildning i landsbygderna

I det sammanhanget är också samordning och samverkan betydelsefullt. Det bör vidare betonas att de mindre universiteten behöver stärkas och få ytterligare anslag för att stärka kvalitén på forskning och utbildning. Vilket Länsstyrelsen menar skulle få effekter som att öka attraktiviteten att studera utanför storstadsregionerna, men också bli en viktig försörjningskanal för att förse företag med kvalificerad personal. Det är vidare så att närheten skulle stimulera till forskning och innovationsutveckling i samverkan med de landsbygdsnära företagen i dessa regioner.

4.3 Utbildningscentra för högre utbildning. Här kan också tryckas ytterligare på studieförbundens och andra utbildningsanordnares roll. Dessa finns ofta lokalt och har en lång tradition och stor erfarenhet av utbildning. Det är också viktigt med distansutbildning – men bra om man kan få hjälp att lokalt sitta i ett

sammanhang. Något som lärcentra och studieförbund säkert ytterligare kan hjälpa till med.

Länsstyrelsen vill också i detta sammanhang lyfta fram den kompetensutveckling och rådgivningsverksamhet som finns inom Landsbygdsprogrammet och som är särskilt riktad till landsbygden. Dessa medel delas av Jordbruksverket, länsstyrelserna och Tillväxtverket. Länsstyrelserna upphandlar idag en stor del av sin del av denna verksamhet av olika aktörer. För en bättre effekt, och en mer regional anpassning, menar Länsstyrelsen att en återgång till att länsstyrelserna tilldelas en större del av dessa medel är det bästa. Länsstyrelserna kan ge landsbygden en mer riktad kompetensutveckling och få en större inverkan på lokalsamhället på grund av närheten. En reflektion man kan göra här är om inte dessa medel dessutom skulle få större effekt om de riktades till färre personer men med längre och mer genomgripande kompetensutveckling och rådgivning som greppa näringen.

Här ska man inte heller glömma bort möjligheterna med ESF- rådet som genom europeiska socialfonden har ett uppdrag att se till att människor får tillräcklig kompetens för att ha en försörjning och aktiv roll i arbetslivet.

5. Samhällsplanering och bostadsbyggande

5.1 Landsbygderna i den kommunala översiktsplaneringen

Länsstyrelsen delar utredningens uppfattning att landsbygdens förutsättningar och utvecklingsmöjligheter inte har behandlats på ett tillfredställande sätt i de kommunala översiktsplanerna. Den fysiska planeringen har oftast haft fokus på de större tätorternas utveckling. Samtidigt bidrar landsbygdens natur- och kulturvärden till en kommuns attraktivitet och möjligheter för utvecklingen av attraktiva boendemiljöer, turism och friluftsliv. Boende och brukande är också en förutsättning för att bibehålla värdena i landskapet. Jord- och skogsbruket har knappast alls uppmärksammat i översikts-planeringen.

Kommunens översiktsplan ska bidra till en helhetssyn på kommunens långsiktiga mark- och vattenanvändningen och där stad och land finns i samverkan. Det finns ett behov av att öka kunskapen om hur man hanterar landsbygdens frågor i den översiktliga planeringen. Länsstyrelsen tillstyrker därför förslaget att Boverket ges i uppdrag att utarbeta en vägledning för hur landsbygdens värden och utvecklingsmöjligheter ska kunna redovisas inom ramen för den kommunala översiktsplaneringen.

5.1.1 Riksintressen påverkar

Länsstyrelsen anser att det finns en stor pedagogisk uppgift för länsstyrelserna att visa att riksintressena t.ex. avseende natur- och kulturvärden är värdefulla resurser och en potential för en positiv utveckling av en attraktiv kommun. Riksintressen får inte enbart ses som ett hinder utan också som positiva värden och möjligheter för landsbygdsutveckling.

5.1.2 Enklare bygga i strandnära läge

Länsstyrelsen konstaterar liksom utredningen att utpekande av landsbygdsutvecklingen i strandnära lägen (LIS-områden) som tillkom 2010 ännu inte bidragit med så stor utveckling av landsbygden. Länsstyrelsen delar uppfattningen att LIS-planeringen behöver ses över.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att utveckla ett mer strategiskt synsätt på LIS-planeringen. Det är bl.a. viktigt att stödja befintlig service, skolor, sjukvård och kollektivtrafik. Många gånger kan LIS-områden komplettera och bidra med detta i de små orterna på landsbygden. De små orterna är ofta viktiga stödjepunkter för en omgivande landsbygd.

Boverket och Naturvårdsverket har en viktig uppgift att skapa samsyn och dialog i kring LIS-planeringen. De är viktigt att dessa centrala verk samarbetar för att vägledningen blir entydig.

5.2 Ett ökat behov av bostadsbyggande

Länsstyrelsen ser det som viktigt att kommunerna arbetar med de nya riktlinjerna för bostadsförsörjning och tar fram ett bostadsförsörjningsprogram. Här kan olika gruppers behov av bostäder tydliggöras och kommunerna behöver även uppmärksamma befintligt bostadsbestånd och inte bara nybyggnation. Landsbygdsorterna behöver synliggöras.

5.2.1 Förbättrade krediter för byggande av bostäder i landsbygderna

Länsstyrelsen tillstyrker att regeringen utreder om långivning till boende i landsbygderna underlättas genom införande av särskilda byggglån för byggande av egna hem, hyresrätter, ägarlägenheter, kooperativa hyresrätter och bostadsrätter i landsbygden. Fastigheterna som byggs på landsbygden får oftast ett lägre marknadsvärde än vad det kostar att bygga och det är svårigheter med lån.

6. Kommersiell service, välfärdstjänster och kultur

Länsstyrelsen håller med om beskrivningen av hur den kommersiella servicen har utvecklats på landsbygden. För att lösa servicefrågan hänvisar kommittén dock i mångt och mycket till redan genomförda åtgärder och befintliga stödformer.

6.2 Den kommersiella servicen i landsbygderna - överväganden och förslag.

Kommittén berör något ombudersättningarna som statliga bolag erbjuder. Länsstyrelsen vill härvid understryka vikten av att anvisningarna till bolagen får ett tydligt landsbygdsperspektiv så att ersättningsnivåer och andra villkor sätts generöst.

En nationell vägledning för hur ett serviceperspektiv kan tillföras den kommunala översiktsplaneringen föreslås. Länsstyrelsen tillstyrker detta även om det är svårt att planera fram den typen av service. Det går dock att så långt möjligt skapa förutsättningarna. Till syvende och sist är det ändå en privat aktör eller en förening som måste ha ett ekonomiskt underlag för att kunna bedriva verksamheten. När det gäller direkta konkreta kommunala insatser i hänvisas ofta till lagstiftningen lägger hinder i vägen. Länsstyrelsen skulle gärna se en översyn av lagstiftningen härvidlag så att det tydliggörs vad kommunerna får och inte får

göra och vilken verktygslåda man har till sitt förfogande när det gäller att upprätthålla kommersiell service.

I övrigt tillstyrker Länsstyrelsen kommitténs överväganden inom serviceområdet.

7. Statens närvaro i landsbygderna

Förtroendet för staten undergrävs i samma takt som statens närvaro och den statliga samhällsservicen nedmonteras enligt Länsstyrelsens erfarenhet. Staten fysiska närvaro i landsbygderna med arbetsplatser, myndighetservice och polis bör vara av högsta prioritet. Länsstyrelsen delar helt uppfattningen att arbetsförmedlingens, polisens och andra myndigheters lokala närvaro är av yttersta betydelse för en god samhällsutveckling utanför storstadsregionerna och på landsbygden. Statens närvaro är angelägen utifrån flera perspektiv som såväl demokratiska som för medborgarnas trygghet och säkerhet.

7.1.3 Ny organisering av statlig lokal service. En ny organisering av statlig lokal service kan ge mycket positiva effekter då samverkan och samlokalisering bör borge för likvärdig service men också en fördjupad förståelse för medborgarna hos myndighetsutövarna. I dagens samhälle med välutvecklade e-tjänster på många områden får man ändå inte glömma bort att den personliga kontakten ändå ofta kan vara avgörande för att olika ärenden ska få en så bra lösning som möjligt. Utan att vara teknikfientlig kan väl sägas att symbolvärdet i en personlig kontakt med myndigheten ofta glöms bort inför nya bländande tekniska möjligheter.

7.1.4 Statliga tjänster utlokaliseras från Stockholm. Länsstyrelsen ser med fördel på en utlokalisering av statlig verksamhet från Stockholm. Här menar Länsstyrelsen att utlokaliseringen också ska riktas till orter som sedan tidigare inte har en etablerad statlig lokalisering. En utlokalisering kommer med stor sannolikhet innebära ett flertal positiva effekter och medföra både en ökad dynamik och skapa sysselsättning i mer marginaliserade områden. Här vill Länsstyrelsen särskilt understryka att länsstyrelserna under mycket lång tid har haft, och i dagens samhälle har, en särställning i många avseende vad gäller statens närvaro i landsbygderna. En unik erfarenhet som med fördel kan byggas ut och vidare på. Inte minst med tanke på den mångfald av olika områden inom vilka länsstyrelserna är statens kontakt mot landsbygdens medborgare.

8. Styrning och organisering av landsbygdspolitiken

8.1.1 Alla statliga utredningar får i uppdrag att beakta konsekvenser för landsbygdens utveckling. Ett förtydligande genom en särskild landsbygdsbedömning, där konsekvenserna för landsbygden särskilt uppmärksammas, inför regerings beslut känns naturlig för Länsstyrelsen. Inte minst inom de sex områden som kommittén pekar ut och då i synnerhet de två

första - näringsliv och företagande samt – infrastruktur och bredband. Detta utan att förta den stora och viktiga betydelsen av de övriga.

8.1.4 Länsstyrelsernas roll inom landsbygdspolitiken stärks. Det är för Länsstyrelsen glädjande att kommittén ser länsstyrelserna betydelse för den statliga samordningen i samband med landsbygdens utveckling. En översyn av länsstyrelsernas finansiering i syfte att öka förvaltningsanslagets andel av finansieringen är både välkommet och framsynt. En minskning av antalet finansieringskällor innebär både en möjlighet till långsiktig finansiering men också en för regeringen utökad och mer direkt styrning av länsstyrelserna som inte går via andra verk och myndigheter.

8.1.5 Landsbygdsdelegationer inrättas i länen Länsstyrelsen ställer sig helt bakom förslaget till att fortsatt samordna statliga myndigheter och att det ska inrättas särskilda landsbygdsdelegationer. Det är i detta sammanhang viktigt att landsbygdsperspektivet tillräckligt vägs in i de statliga myndigheternas mer övergripande uppdrag. Länsstyrelsen ser det också som naturligt att det är landshövdingarna som även i fortsättningen leder samordningen i länen. Uppdraget att samordna de statliga myndigheterna som sådant är ju en förstärkning, och ett förtydligande, av länsstyrelsernas nuvarande roll. Något som i förlängningen dessutom kan bli avgörande för syftet att styra och organisera landsbygdspolitiken. Ett förtydligande av länsstyrelsernas övergripande samordningsuppdrag är önskvärt.

8.1.6 En tydligare reglering av den statliga styrningen av landsbygdspolitiken. Länsstyrelsen ansluter sig till kommitténs förslag att de statliga myndigheternas ansvar för landsbygdsutvecklingen regleras i en särskild förordning. Det är i det sammanhanget av central betydelse att den myndighet som får ansvaret att på nationell nivå främja och följa upp arbetet med att nå de landsbygdspolitiska målen har tillräckliga resurser för detta utifrån uppdragets stora komplexitet. Uppdraget kräver en stor, bred, djup och transcendent förståelse för landsbygdens villkor. Länsstyrelsen har en tydlig regional förankring inom princip alla politikområden som ryms inom Länsstyrelsens verksamhet, vilket gör det självklart och logiskt att det är länsstyrelserna som hanterar landsbygdsprogrammet.

9. Civilsamhället utvecklar landsbygderna

Länsstyrelsen tillstyrker att det utreds hur medel kan riktas till studieförbunden för bästa möjliga utveckling. Civilsamhällets betydelse för landsbygdens framtid kan inte underskattas. Länsstyrelsen delar kommitténs uppfattning att studieförbundens verksamhet bör säkerställas och förstärkas för att främja utvecklingen på landsbygden för bl.a. unga och personer med invandrarbakgrund.

9.3.2 Förslag om stärkt dialog och samverkan mellan det civila samhället och offentlig sektor Länsstyrelsen vill tydligt betona att den föreslagna stödjande samordningen för att utveckla nätverk mellan landsbygdsutvecklare i kommuner

och regioner måste ske i en fastställd samverkan med länsstyrelserna. Jordbruksverkets kan mycket väl ha en övergripande roll menar Länsstyrelsen, men länsstyrelserna måste få en tydlig och operativ roll på länsnivå, samt få ett uppdrag att aktivt delta i Jordbruksverkets övergripande arbete med samordningen. Detta eftersom många av länsstyrelsernas olika uppdrag, inte minst inom landsbygdsprogrammet, är så intimt sammanflätade med olika delar av landsbygdens utveckling och landsbygds politikens genomförande.

Länsstyrelsen anser att det är självklart att leadermetoden bör tillämpas rikstäckande. Länsstyrelsen ser också att myndighetens roll med fördel kunde förstärkas i genomförandet av leader. Lokalt ledd utveckling med leadermetoden har Länsstyrelsen mycket goda erfarenheter av efter landsbygdsprogrammet 2007-2013, då delar av leaderärendena handlades och beslutades av länsstyrelserna. Länsstyrelsen bedömer också att det nära arbetet gentemot LAG och leaderkontoren hade ett mervärde som bl.a. bestod i närhet mellan projekten och den handläggande myndigheten, men också det täta samarbetet mellan lea derverksamheten och Länsstyrelsen kom länets medborgare till godo. De positiva effekterna uppkom genom nätverksbygge, gemensamma satsningar på information och möjlighet att tillsamman växla upp projekt samt närheten till landsbygdens olika aktörer, vilket i förlängningen ledde till ett flertal oplanerade och oförutsedda synergieffekter.

10. Konsekvenser av kommitténs förslag

Länsstyrelsen anser precis som kommittén att ett sammanhållet Sverige ger en samhällsekonomisk vinst. Initialt är genomförandet av kommitténs sjuttiofem förslag inte gratis men som tidigare påpekats så bör kostnaderna ses som långsiktiga investeringar. Det är knappast försvarbart att inte utveckla landsbygden utifrån dess stora potential. Det handlar om att investera för att få ökad sysselsättning och tillväxt i stora delar av Sverige utanför storstadsregionerna, men också för att öka livskvaliteten för alla de som befolkar vår landsbygd. Det handlar om att på bästa sätt ta tillvara och innovativt utveckla alla de resurser som landsbygden tillhandahåller som exempelvis skogsråvara, malm, livsmedel och upplevelse / turism. Den stora möjligheten att utveckla energi från biomassa och att öka produktionen och förädlingen av svenska livsmedel bör optimeras. För att en sådan utveckling ska bli så optimal som möjligt behövs då en sammanhållen landsbygds politik inom de åtta områden som kommittén har fokuserat sitt förslag kring.

DE SOM DELTAGIT I BESLUTET

Beslutet har fattats av Landshövding Ingrid Burman med funktionschef Anders Meijer som föredragande. I den slutliga handläggningen har också landsbygd direktör Stefan Carlsson, länsarkitekt Gunnel Henriksson, planeringsdirektör Allan Karlsson och länsrådet Anders Flanking deltagit.

